

14.5.93

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Έσοδα 1993

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από το ΥΠΟΙΚ, τα έσοδα του Τ.Π. τον Απρίλιο έφθασαν τα 355 δισ. σημειώνοντας αύξηση σε σχέση με τα έσοδα το περσινού Απριλίου κατά 9,7%. (Υστέρηση σε σχέση με τους στόχους του ΥΠΟΙΚ 90 δισ.).

Τα έσοδα του α' τετραμήνου το 1993 έφθασαν τα 1350 δισ. έναντι 1230 δισ της αντίστοιχης περιόδου του 1992 (αύξηση 9,7%) και 1615 δισ που ήταν ο αρχικός στόχος του ΥΠΟΙΚ για τα έσοδα του α' 4/μήνου (υστέρηση 265 δισ.). Σημειώνουμε ότι ο ρυθμός αύξησης των εσόδων του α τετραμήνου είναι από τους χαμηλότερους που έχουν παρατηρηθεί ποτέ στα δημόσια έσοδα. Ο ρυθμός αυτός συμπίπτει με τον ρυθμό της αύξησης των εσόδων του 1989, τότε που επικρατούσε έντονο προεκλογικό κλίμα και όπως είναι γνωστό τα έσοδα επηρεάζονται από τις πολιτικές εξελίξεις (εκλογικός κύκλος). Το ερώτημα και η ανησυχία είναι για το τι πρόκειται να γίνει με τα έσοδα το πρώτο τετράμηνο του 1994, τότε που θα είναι και προεκλογική περίοδος.

Ο αρχικός στόχος για τα έσοδα του Τ.Π. που είχε τεθεί από το ΥΠΟΙΚ για το πρώτο τετράμηνο ήταν 1615 δισ.. Μετά όμως από την κακή πορεία των εσόδων στους δύο πρώτους μήνες του 1993, οι στόχοι άλλαξαν και έτσι προβλέπονται περισσότερα έσοδα στους τελευταίους μήνες και λιγότερα στους πρώτους. Παρόλα αυτά, η υστέρηση των εσόδων παραμένει σε ψηλά επίπεδα και σε σχέση με τους αναθεωρημένους στόχους (υστέρηση 205 δισ. στο πρώτο τετράμηνο). Αξίζει να αναφέρουμε τους πολύ αισιόδοξους στόχους που έχουν τεθεί για τις εισπράξεις των εσόδων του Τ.Π. τον Μάιο και τον Ιούνιο (42% αύξηση για κάθε μήνα).

Αναλυτικά στοιχεία για την πορεία των εσόδων το α' 4/μηνο δεν υπάρχουν και οι εκτιμήσεις μας στηρίζονται σε πληροφορίες και εκτιμήσεις αρμοδίων παραγόντων. Τη μόνη ανάλυση που έχουμε είναι του ΦΠΑ και η μέχρι τώρα εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων.

Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης του ΦΠΑ το α' τετράμηνο είναι 8,7% έναντι 19,1% του περσινού τετραμήνου. Αξίζει να παρατηρήσουμε την ασταθή πορεία του ΦΠΑ (Ιαν. 19%, Φεβρ. -5,9%, Μαρτ. 25,6% και

- Η νομογραφική κυκλοφορία αυξάνεται με ρυθμό 21%
- Η αγορά ωριμώνει και οι φορολογικοί νόμοι αγγάζει - ωριμάζει φορολογική υστέρηση
- Το πολιτικό κλίμα μεγαλώνει στο εξωτερικό είναι τώρα δυνατή - αυξάνει από έσοδα
- στο εξωτερικό - lobby ωριμότητα δρχα - φόβος μεγάλης διαρροής κεφαλαίων με η μετά εμμογή -

Απρίλ. -8,3%) που είναι αποτέλεσμα της αλλαγής του τρόπου είσπραξης του ΦΠΑ επί των εισαγομένων. Απόδειξη αυτού είναι η μείωση των εσόδων του ΦΠΑ που εισπράττονται από τα τελωνεία (-27,7%) και η μεγάλη είσπραξη του ΦΠΑ από τα δημόσια ταμεία (32,3%). Δεν θα είναι όμως σωστό να αποδοθεί η χαμηλή απόδοση του ΦΠΑ αποκλειστικά στην αλλαγή του τρόπου είσπραξης του ΦΠΑ επί των εισαγομένων αφού άλλωστε τον Ιανουάριο καταβλήθηκε ένα επί πλέον 25% του οφειλόμενου ΦΠΑ για να αντισταθμίσει τη μη άμεση είσπραξη ΦΠΑ από τα εισαγόμενα.

Για να εξηγήσουμε το χαμηλό ρυθμό αύξησης των εσόδων το α' τετράμηνο συγκρίνουμε τις αιτίες που επηρέασαν τα έσοδα του 1992 και 1993. Πιο συγκεκριμένα: Από τη μια μεριά, στο 1992 εισπράχθηκαν έσοδα τα οποία δεν επαναλήφθηκαν το 1993, όπως 22 δισ. από την α' δόση των τελών κυκλοφορίας των αυτοκινήτων, 17 δισ. έσοδα από τις καταπτώσεις των εγγυήσεων και 70 δισ. από την αυξημένη παρακράτηση του φόρου εισοδήματος, και από την άλλη, τα έσοδα του α' τετραμήνου 1993 σε σύγκριση με αυτά του 1992 είναι αυξητικώς επηρεασμένα από τα μέτρα του Αυγούστου '92 τουλάχιστον κατά 120 δισ. Έτσι, δεν μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι τα έσοδα του 1993 είναι επηρεασμένα αυξητικά ή μειωτικά. Ο χαμηλός ρυθμός αύξησης και γενικότερα η άσχημη πορεία των εσόδων αποδίδεται στην βαθιά ύφεση που περνά η οικονομία, στην αναποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του ΥΠΟΙΚ λόγω της έντονης κομματικοποίησης και στην αύξηση της φοροδιαφυγής παρά τις όποιες διαβεβαιώσεις περί του αντιθέτου του υπουργού ΥΠΕΘΟ.

Η εκτίμησή μας είναι ότι η πορεία των εσόδων δεν θα βελτιωθεί σημαντικά στο υπόλοιπο του έτους και οι συνολικές εισπράξεις του 1993 δεν θα ξεπεράσουν τα 5500 δισ. (συνυπολογιζόμενα και τα 330 δισ. των αποκρατικοποιήσεων) έναντι 5940 δισ. που έχει προβλεφτεί από το ΥΠΟΙΚ (υιέρηση 440 δισ.).

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 1, η πρόβλεψη για τα συνολικά έσοδα του 1993 είναι 5940 δισ. (μεταβολή 29,6%) και από αυτά τα 330 δισ. αφορούν έσοδα από την "αποκρατικοποίηση" και 30 δισ. έσοδα από τα κέρδη του ΟΤΕ. Αν από τα έσοδα του 1992 και 1993 αφαιρέσουμε τα έσοδα της αποκρατικοποίησης και τα έκτακτα τότε ο ρυθμός αύξησης

των τακτικών εσόδων φθάνει το 26,8%. Γίνεται αντιληπτό το πόσο δύσκολο είναι να φθάσει ο ρυθμός αύξησης των εσόδων από το 9,7% που είναι το α' 4/μήνο στο 26,8% για όλο το έτος. Για να γίνουμε πιο ακριβείς, στη συνέχεια του πίνακα υπολογίζουμε το ρυθμό μεταβολής των εσόδων που πρέπει να επιτευχθεί τους υπόλοιπους 8 μήνες του 1993 για να υλοποιηθούν οι προβλέψεις. Είτοι, θα πρέπει τα έσοδα να αυξάνονται κατά μέσο όρο 33,4% κάθε μήνα για να φθάσουν στο τέλος του έτους τις προβλέψεις του προϋπολογισμού ενώ για να φθάσουν τα εκτιμώμενα από εμάς έσοδα (5500 δισ.) θα πρέπει να αυξάνονται κατά 19,6%. Επισημαίνουμε ότι, η επίτευξη τέτοιων ρυθμών είναι πολύ δύσκολο, ακόμα και του 19,6%, αν αναλογιστεί κανείς ότι από τον Αύγουστο και μετά τα επιπλέον έσοδα που προέρχονται από τα μέτρα του Αυγούστου 1992 θα είναι σε βάση "πλήρους έτους". Σε όλες τις περιπτώσεις υπολογίζεται ότι θα εισπραχθούν τα έσοδα από την "αποκρατικοποίηση" όπως προβλέπονται στον προϋπολογισμό.

Πίνακας 1

(σε δισ. δρχ)

	Εισπράξεις 1992	Προβλέψεις 1993	Μεταβ %	Εκτιμώ. 1993	Μεταβ %
Σύνολο	4585	5940	29.6	5500	20.0
-Αποκρατικοπ.	138	330		330	
-Εκτακτη εισφ -Κέρδη ΟΤΕ	47	30		30	
Τακτικά έσοδα	4400	5580	26.8	5140	16.8
Εισπράξεις α' 4/μήνου	1230	1350	9.7	1350	9.7
-Αποκρατικοπ.	300	330		330	
-Εκτακτη εισφ	47				
-Κέρδη ΟΤΕ		30		30	
Υπόλοιπο εισπρακτέο	3170	4230	33.4	3790	19.6

Σε ότι αφορά την κατά κατηγορίες υστέρηση των εσόδων οι

εκτιμήσεις μας έγιναν παίρνοντας υπόψη την περσινή υστέρηση των εσόδων (115 δισ) αλλά και πληροφορίες για την εξέλιξη του ΦΕΦΠ από την εκκαθάριση των φορολογικών δηλώσεων.

Έτσι, θα παρουσιάσουν υστέρηση τα έσοδα απ'ο τις εξής κατηγορίες φόρων:

- Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων, 115 δισ., (20 δισ ο κύριος φόρος και η προκαταβολή, 75 δισ. η παρακράτηση ΦΕΦΠ και 20 δισ. ο φόρος από τις προσωπικές εταιρείες)
- Φορολογία Εισοδήματος Νομικών Προσώπων, 25 δισ.
- Παρελθόντα Οικονομικά Έτη, 90 δισ.
- ΦΠΑ, 90 δισ.
- Φορολογία στα Εισαγόμενα, 20 δισ.
- Μη φορολογικά έσοδα ,50 δισ.
- και λοιπές κατηγορίες εσόδων, 50 δισ.

Δαπάνες

Οι δαπάνες του Τ.Π. για το 1993 έχουν προβλεφτεί στα 8152 δισ. (μαζί με τα χρεωλύσια) και οι πρωτογενείς δαπάνες στα 4370 δισ (αύξηση σε σχέση με τις αντίστοιχες δαπάνες του 1992 κατά 15,3%). Με βάση τις πληροφορίες και τα στοιχεία που έχουμε εκτιμάται ότι οι δαπάνες του Τ.Π. θα υπερβούν τις προβλέψεις κατά 430 δισ. Η υπέρβαση αυτή, κατά κατηγορία δαπάνης, αναλύεται ως εξής:

- Μισθοί-Συντάξεις, 60 δισ., λόγω της αλλαγής της εισοδηματικής πολιτικής σε σχέση με αυτή που είχαν γίνει οι προβλέψεις στον προϋπολογισμό (αύξηση αποδοχών 4% αντί 3,1% , διπλασιασμός των οικογενειακών επιδομάτων από τον Ιούνιο, παροχή του επιδόματος των 18000 δρχ. και σε άλλες κατηγορίες εργαζομένων, αύξηση του επιδόματος στους καθηγητές κ.ά.)
- Νοσήλεια, 15 δισ., λόγω της αύξησης των φαρμάκων και του νοσηλείου των νοσοκομείων. (Η μείωση των επιχορηγήσεων στα νοσοκομεία θα είναι μικρότερη από την αύξηση των δαπανών για νοσήλεια κατά 15 δισ.).
- Επιχορηγήσεις, 40 δισ. (κυρίως στον ΟΓΑ και σε άλλους ασφαλιστικούς οργανισμούς).

- Επιτροπές φόρων, 70 δισ., λόγω της μεγάλης επιστροφής φόρου από την εκκαθάριση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και επιστροφής ΦΠΑ.
- Λοιπές δαπάνες 30 δισ. λόγω αυξημένων δαπανών του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας, του Υπουργείου Εξωτερικών κ.ά.
- Τόκοι 120 δισ. λόγω της ~~μικρής~~ ^{μικρότερης} μείωσης των επιτοκίων και της αύξησης του ελλείμματος.
- Από τις υπερβάσεις αυτές αφαιρούμε το αποθεματικό 65 δισ. και 10 δισ. από τη μείωση της απόδοσης στην ΕΟΚ.

Πίνακας 2

	<u>1992</u>	<u>1993</u>		<u>1993</u>	
		<u>Προβλέψεις</u>	<u>%</u>	<u>Εκτιμήσεις</u>	<u>%</u>
Πρωτογενείς Δαπάνες	3790	4370	(15,3)	4370	(15,3)
Υπέρβαση Πρωτ. Δαπ.	-	-		140	(19,0)
Τόκοι	1552	2250	(50)	2370	(52,7)
Χρεωλύσια	2240	1533	(-31,6)	1700	(-24)
ΣΥΝΟΛΟ	7582	8153	(7,5)	8580	(13,2)

Ελλείμματα

- Το ακαθάριστο έλλειμμα του Γ.Π.Κ. το 1993 εκτιμάται να φθάσει τα 3780 δισ. ή 22% του ΑΕΠ έναντι 2905 δισ. ή 16,8% του ΑΕΠ που έχει προβλεφτεί (υπέρβαση 875 δισ.).
- Οι δανειακές ανάγκες του Γ.Π.Κ. θα φθάσουν τα 2080 δισ. ή 12,1% του ΑΕΠ έναντι των 1371 δισ. ή 8,5% του ΑΕΠ που έχει προβλεφτεί (υπέρβαση 710 δισ) .
- Το πρωτογενές πλεόνασμα του Γ.Π.Κ. εκτιμάται να φθάσει τα 290 δισ. ή 1,7% από 879 δισ. ή 5,1% που έχει προβλεφτεί (μικρότερο κατά 590 δισ).

Βασική προϋπόθεση για τις εκτιμήσεις είναι ότι τα προυπολογισμένα έσοδα (330 δισ) από την "αποκρατικοποίηση" θα πραγματοποιηθούν.

Δημοσιονομικά Μεγέθη
(Ποσά σε δισ. δρχ)

	1990 (1)	1991 (2)	1992 Προβλεψ. Προϋπολ. (3)	1992 Εκτιμήσ. ΥΠΟΙΚ (4)	1993 Προβλέψ. ΥΠΟΙΚ (5)	1993 Προβλέψ. ΠΑΣΟΚ (6)
Τακτικός Προϋπολ.						
Εσοδα	2878.2	3661.4	4715.0	4585.0	5940.0	5500.0
Δαπάνες	4657.4	5883.6	6694.0	7580.0	8151.7	8580.0
Ελλειμμα	1779.2	2222.2	1979.0	2995.0	2211.7	3080.0
-Χρεωλύσια	358.6	1009.0	1413.3	2240.0	1533.4	1700.0
Δανειακές Ανάγκες	1420.6	1213.2	565.7	755.0	678.3	1380.0
-Τόκοι	1270.8	1496.5	1343.6	1552.0	2250.0	2370.0
Πρωτογενή Ελλείμ.	149.8	-283.3	-777.9	-797.0	-1571.7	-990.0
Π.Δ.Ε.						
Εσοδα	91.8	128.7	175.0	208.0	282.0	280.0
Δαπάνες	465.1	602.8	710.0	726.5	975.0	980.0
Ελλειμμα	373.2	474.1	535.0	518.5	693.0	700.0
-Χρεωλύσια	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Δανειακές Ανάγκες	373.2	474.1	535.0	518.5	693.0	700.0
Πρωτογενή Ελλείμ.	373.2	474.1	535.0	518.5	693.0	700.0
Γ.Π.Κ.						
Εσοδα	2970.0	3790.1	4890.0	4793.0	6222.0	5780.0
Δαπάνες	5122.5	6486.4	7404.0	8306.5	9126.7	9560.0
Ελλειμμα	2152.4	2696.3	2514.0	3513.5	2904.7	3780.0
-Χρεωλύσια	358.6	1009.0	1413.3	2240.0	1533.4	1700.0
Δανειακές Ανάγκες	1793.8	1687.3	1100.7	1273.5	1371.3	2080.0
-Τόκοι	1270.8	1496.5	1343.6	1552.0	2250.0	2300.0
Πρωτογενή Ελλείμ.	523.0	190.8	-242.9	-278.5	-878.7	-290.0
Μεταφερόμενη Δαπάνη Τόκων	0.0	114.0	312.0	275.0	284.0	290.0
Συν. Δαν. Αναγκ. ΓΠΚ	1793.8	1801.3	1412.7	1548.5	1655.3	2370.0
Δανειακές Ανάγκες						
Δημόσιοι Οργανισμοί	121.0	198.2	166.2	224.3	109.7	150.0
Δημόσιες Επιχ/σεις	101.8	67.6	45.4	89.5	72.2	90.0
Μεταφερόμενη Δαπάνη των ΔΕΚΟ		128.0		264.0	55.0	70.0
Σύνολο Δανειακών Αναγκών Δημ. Τομέα	2016.6	1953.1	1312.3	1587.3	1553.2	2320.0
Σύνολο Δανειακών Αναγκών Δημ. Τομέα με τις μεταφ. δαπάν.	2016.6	2195.1	1624.3	2126.3	1892.2	2680.0
ΑΕΠ	10569.0	12863.0	14482.0	15100.0	17300.0	17050.0

inclusion 875

Λημισιολογικά Μεγέθη σαν ποσοτό του ΑΕΠ

	1990 (1)	1991 (2)	1992 Προβλεψ Προϋπολ (3)	1992 Εκτελέσ. ΥΠΟΙΚ (4)	1993 Προβλέψ. ΥΠΟΙΚ (5)	1993 Προβλέψ. ΠΑΣΟΚ (6)
Τακτικός Προϋπολ.						
Εσοδα	27.23	28.46	32.56	30.57	34.34	31.98
Δαπάνες	44.07	45.74	46.22	50.53	47.12	49.88
Ελλειμμα	16.83	17.28	13.67	19.97	12.78	17.91
-Χρεωλύσια	3.39	7.84	9.76	14.93	8.86	9.88
Δανειακές Ανάγκες	13.44	9.43	3.91	5.03	3.92	8.02
-Τόκοι	12.02	11.63	9.28	10.35	13.01	13.78
Πρωτογενή Ελλείμ.	1.42	-2.20	-5.37	-5.31	-9.08	-5.76
Π.Δ.Ε.						
Εσοδα	0.87	1.00	1.21	1.39	1.63	1.63
Δαπάνες	4.40	4.69	4.90	4.84	5.64	5.70
Ελλειμμα	3.53	3.69	3.69	3.46	4.01	4.07
-Χρεωλύσια	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Δανειακές Ανάγκες	3.53	3.69	3.69	3.46	4.01	4.07
Πρωτογενή Ελλείμ.	3.53	3.69	3.69	3.46	4.01	4.07
Γ.Π.Κ.						
Εσοδα	28.10	29.47	33.77	31.95	35.97	33.60
Δαπάνες	48.47	50.43	51.13	55.38	52.76	55.58
Ελλειμμα	20.37	20.96	17.36	23.42	16.79	21.98
-Χρεωλύσια	3.39	7.84	9.76	14.93	8.86	9.88
Δανειακές Ανάγκες	16.97	13.12	7.60	8.49	7.93	12.09
-Τόκοι	12.02	11.63	9.28	10.35	13.01	13.37
Πρωτογενή Ελλείμ.	4.95	1.48	-1.68	-1.86	-5.08	-1.69
Μεταφερόμενη Δαπάνη Τόκων	0.00	0.89	2.15	1.83	1.64	1.69
Συν. Δαν. Αναγκ. ΓΠΚ	16.97	14.00	9.75	10.32	9.57	13.78
Δανειακές Ανάγκες Δημόσιοι Οργανισμοί	1.14	1.54	1.15	1.50	0.63	0.87
Δημόσιες Επιχ/σεις	0.96	0.53	0.31	0.60	0.42	0.52
Μεταφερόμενη Δαπάνη των ΔΕΚΟ	0.00	1.00	0.00	1.76	0.32	0.41
Σύνολο Δανειακών Αναγκών Δημ. Τομέα	19.08	15.18	9.06	10.58	8.98	13.49
Σύνολο Δανειακών Αναγκών Δημ. Τομέα με τις μεταφ. δαπάν.	19.08	17.07	11.22	14.18	10.94	15.58